

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Conciones siue Conceptvs Theologici Ac Prædicabiles R.
D. Petro Bessæi SS Theol. Doct. Reg. Galliar. Oratoris**

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, A. M.DC.XXIX

Sabbato Post Dominicam II. Qvdrag[esimae].

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56232)

paterfamilias & alios seruos, quales Aposto-
li, qui omnes martyrio affecti sunt: nisi Do-
ctores & præcones Evangelicos infinitos,
qui omnes aut neci traditi, aut ludibrio ha-
biti, & nefarios & sacrilegos agricolast & in-
gratos cultores!

Hinc anima duettas oportet heretice, cum
de vinea iam sermo incidit, strenui & seduli
agricolæ, qui vineam conductitiam possidet,
non esse eandem destruere & demoliri, aut
nouas turres & propugnacula constituere:
alia torcularia imponere, sepes eas noua qua-
dam ratione flectere, atq; ex hac vinea alias
vvas condere, quem admodum te tuique si-
miles facere videmus: qui nouam Ecclesiam
creditis nouas disciplinæ ceremoniarumq;
interpretationes fingitis, noua Sacramenta
erogatis & cõmunicimini. Mihi credite,
nihil hic immutandũ, at prima illa vinea ex-
colenda est, sacre scripturæ sensus, quem SS.
Patres proposuerunt, retinendus, traditiones
Ecclesiæ seruandæ, eiusq; institutum præce-
ptaq; sine vlla deprauatione custodienda.

Fructus,
quos Deus
a vinea cõ-
doctoribus
exigit.

Verum ð Christiani quid statis hic tota
die otiosi? quid agetis in vinea Domini? ecce
paterfamilias fructus in ea exigit: fructus in-
quam misericordiæ, elemosynas quas in
pauperes & inopes profundatis, exigit cul-
tum patriæ, fidem, & reuerentiam erga vena-
bile Eucharistiæ Sacramentum: fructum
patientiæ in afflictionibus, fructum obe-
dientiæ erga Ecclesiæ Præfules. Fructus præ-
dicationis requirit ab Episcopis & vt in dixe-
cessi sua commoreatur: pacis deniq; fructũ a
Christianis Principibus. Quos fructus si non
proferamus: timendum est, ne iratus vineam
nobis auferat. *Et auferetur à vobis regnum, &
dabitur genti facienti fructum eius.* Ecce produ-
cam exempla. Abstulit vineam hanc ab Asia;
quam S. Ioannes tanta pietate & salutaribus
instituitis excolerat: abstulit ab Africa, in
quã Augustinus tot miracula patrarat, abstu-
lit deniq; ab Anglia; quæ tot viros tũ sancti-
tate tum doctrina scientiaque eximios pro-
geniuit.

Quæ cum ita sint Auditores, vitam oble-
cro vestram corrigite, ac fructus dignos bo-
notũ operum proferre. *Auferetur alioquin à
vobis vinea hæc, & dabitur genti facienti fructus*
Tom. I. Bessai Quadrage.

eius. Conculerat Sauli regnum Deus, quo-
cum se indignum redderet: id auferes in Da-
uidem transtulit. Elegerat quoq; Ieroboam,
vt decem tribubus præflet, cui beneficio cũ
vita nequaquam responderet, tanto eum de-
iecit humilius, quanto eum prius eleuauerat
sublimius Sodomam in terra fertili & feraci
condiderat, *erat enim terra illa sicut paradysus, Gen. 17.*
quæ cum dignos non produceret fructus,
eam perdidit & incendio deleuit. Decem po-
pulos regionibus & vrbibus spoliavit, & Is-
raelitis tributum pendere coegit: eo quod
fructus bonos nequaquam proferrent, vnde
Psalmista: *Dedit illis regiones gentium, & labores
populorum possiderunt. faciamus igitur in hac
vinea fructus, sedulo in eadem elaboremus,
ac fructus pœnitentiæ dignos producamus.*

Teq; ð paterfamilias, qui nos magno sane
nostro commodo in hac vinea constituisti,
qui nos à primis natiuitatis initijs, Angelorũ
custodia veluci sede circumsepisti, qui nos
deindẽ semper sub excelsæ & inexpugnabi-
lis dignitatis Pontificiæ turris munimine
protexisti, qui nobis quotidie pretiosum re-
galis tui sanguinis vinum magno impetu in
crucis torculari expressum propinas, denique
qui nunquam Ecclesiæ tuæ vineam excolere
desinis, nobisq; omnia quæ ad laborandum
in ea necessaria sunt, abunde suppeditas, sup-
plices deprecamur, hanc vt nobis gratiam
concedas, vt cum toto huius vitæ tempore in
hac vinea laborauerimus, fructus dignos
pœnitentiæ, bonorumque operum profera-
mus, tibi que gratum hac in vita obsequium
exhibeamus, quo in altera deinde gloriam
tuam contemplari mereamur. Amen.

SABBATO POST DOMINI- CAM II. QVADRAG.

Partitio.

1. De prodiga voluptate.
2. De filio prodigo.
3. De luxuria, & dissipatione.
4. De regione longinqua.

Homo quidã habuit duos filios: & dixit ad o-
lescentior ex illis patri: Pater, da mihi por-
tionẽ substantiæ quæ me contingit. L. 15.

Vu

FIGV.

FIGVRA.

HAbuit magnus ille Patriarcha Isaac, dilecti Deo Abrahami natus, duos filios moribus & vita admodum dissimiles, naturaq; penitus diuersa: vnus quippe, Iacob scilicet, erat supra modum pulcher prudens, parentibusq; obediens, morum lauitate præstans, benedictionibus denique completus: alter vero deformis, pilosus v. visa, vorax; belluo, moribus dissolutis, crudelis, ac ferox, vindictaque sitientissimus. Tales quoq; hodierna nobis parabola ob oculos ponit: videmus hic namque duos vnus patris filios, sed moribus prorsus inter se discrepantes: eorum primus prudentissimus est, laudabiliter educatus, moribus optimis patrique parentissimus: alter autem stultus, & vanus, moribus dissolutis, lurco, ganeo, popinator, denique paucis vt absolnam, prodigus: qui petita à patre hæreditate, domoq; paterna derelicta, agros pererrans, in regiones longinquas dudum euagatus secedit: in quibus cum substantiam cum scortis & meretricibus consumpsisset, tanta inopia pressus est, vt porcos pascere coactus, eorum siliquis & pabulo se saturauerit. Reliquum eius itineris, & quamnam via ad patrem redierit scietis, cum Spiritus sancti auxilium precib. Matris expostulauerimus. Dicamus igitur vnaui mes

AVE MARIA.

*Y.
Cic. in Cat.
maiore.*

Architas ille Tarentinus, prudens & rerum tractandarum scientia celebris, quo melius in rebus civilibus versatum Græcia non vidit, de republ. conseruanda agens, diæte solebat: Nullam capitaliorem pestem, quam corporis voluptatem hominib. à natura datam; qua cum ciues infecti essent, de republ. salute, ac conseruatione penitus esse diffidendum. Hinc Dionysius Sophista inuentutem Græcorum admoenebat, ne plenis mella manibus vorarent; sed extremis tantum digitis ea delibarent: quo apophthegmate docere volebat, non esse prodigalitatem in feruida illa ætate permitteendam, nec luxum dissolutionemq; vq; æquaque communes esse de-

*Mel non
esse plenis
manibus
comedendum.*

bere: cum enim semel ab eis Respublicas extigit inquinari, penitus illas concidere & multas corruptionum fordes contrahere, necesse est.

Referunt sacra volumina, principem Ionatham post stragem Philistinorum, gustato tantum melle, ad mortem esse condemnatum: quæ sententia durior cum in eum prolata esset, lachrymans fortunam suam ac tristem rei casum deplorat. *Gustans gustauit in summitate virga, quæ erat in manu mea, paululum mellis. & ecce ego morior.* ð vere insignem allegoriam! significat hocce mel, voluptates, quas vbi vel gustauerimus, sæpenumero nobis mortem & exitium afferre solent.

Est, verissimum, nihil esse voluptate, aut pestilentius, aut deterius, atq; ex profusione omnem penitus voluptatè originem ducere, si n. verum illud est, *Propter quod unumquodq; tale, & illud magis tale:* etiam prodigalitas, quæ à voluptate perniciosa, vna cum aliis innumeris vitiiis originem trahit, per timenda erit, & fugienda.

Ipsi quoque Ethnici ad eam partem hæc prodigalitatè abhorruerunt, vt qui ea notati sunt, semper condemnauerint, & grauib. suppliciis castigandos censuerint. Erat apud Græcos singularis quædam in prodigos & afortos lata lex: qua paterno tumulo inferri vebantur ij, qui cum hæreditatem paternam possessionesq; à maioribus relictas inutiliter consumpsissent, & in prohibitos vsus conuertissent.

Consueuerant Romani teste Ælio Spartiano in Hadriano, prodigos in theatrum producere, vt omnium ludibrio expositi ad sanio rem mentem redirent.

Magnus ille ac celebris Legislator Solon inter ceteras leges, & hanc tulit, vt prodigi & Solon. patrimoniorum gurgites toto vitæ tempore infames forent: additque Pandulphus, inter ceteras veteres Atheniensium leges hanc quoque in archiuis reperiri: *Τὸ εὐχρηστὸν ὄσιον δὲ ἀποστρέφει ἀπὸ τοῦ εὐχρηστοῦ.* Inque rei huius confirmationem scripsit Plutarchus, summi illius ac nobilis ducis Phœcionis filium Phocum, omnibus opibus, quæ tam egregiè ei pater magna sua laude partas reliquerat, inutiliter consumptis, ignominiam infamiamq; subiisse, omni-

omniumq; ludibrio, & cachinnis expositum
vixisse: adeo, vt lupus voracissimus, dedecus
& ruina familia; maiorumq; ue suorum infamia
ab omnibus vocaretur.

Juriconsultorum princeps & coriphæus
Julius Paulus his omnia suffragatus ait, Ju-
ra ciuilia seuerè admodum in prodigos anim-
aduertere, & eos à bonorum suorum admi-
nistracione prohibere: quibus Pater olim
Romæ hac formula interdixit: *Quando ti-
bi bona paterna habita, ne quæ tua disperdis, li-
berosq; tuos ad egestatem perducis, ob eam rem tibi
care, commercioq; interdico.* Recordemini que-
so Juriconsulti præclaræ illius legis, quæ à
tanto tempore in prodigos lata est, *Prodigio
bonus interdictum esto.* O leges vere diuinas, &
republicas bene institutas!

II. Non sufficiebat porro Areopagitis, qui
summus apud Athenienses magistratus erat,
prodigos infames reddere, verum eos & morte
veluti perduellionis, aut grauissimi in rep-
commisi criminis eos piectebant. Ne vero
me fabulas narrare putetis proferam vobis
præclarum ex Athenæo exemplum. Quidam
enim Democritus apud Arcopagitas prodig-
galitatis insularus, quæ primò ab iis morti
adiudicatus est: verum cum in defensionem
sui innocens adderet, prodige quidem sese
bona dissipasse aut paupum frugaliter impen-
disse, verum non vt voluptati, sed, vt philoso-
phiæ liberius operam daret, omnium suffia-
giis quam primum fuit absolutus.

Quamobrem Auditores, si tanto peccatū
id odio Ethnici persecuti, adeo execrati sint,
ac tam seuerè punierint, quanto odio Chri-
stianos id prosequi ac derestari par est? quod
ipse Dominus in Evangelio satis innuit. Cū
enim in deserto quinq; hominū millia quin-
que panibus, & duobus pisciculis non sine
miraculo cibasset, colligi reliquias iussit, &
ostenditur ceteris: *Colligite, quæ superauerunt fragmenta.* Quid
diuersis ra-
tionibus, litatem ostensam inopem te & auarū osten-
des? Nequaquam, sed nihil aliud designare
quod Deus volebas, quam quemadmodum in rebus ne-
cessariis conferendis liberalis extitisti, ita in
rebus te superfluis prodigum dici noluisse: a-
liā huius rei figurā in Exodo habemus. No-
luit Deus filios Israel plus manna colligere,

quam iis in diem necessarium erat: noluit
quoq; eos in multos id dies coacervare, ve-
rum vt in singulos dies colligerent, quo hac
ratione nobis ingēris huius peccati tarpitu-
dinē ob oculos poneret, & ab eadem nos pe-
nitus absterret. Verū præter hæc, ecce vo-
bis aliud in hodierno Euāg-lio insignis pro-
digi exemplum, vt hinc quam hoc peccatum
execrandum detestandumq; sit, liquido ap-
pareat. Historiam Lucas Euangelista narrat.

Homo quidam habuit duos filios, etc. De hac
igitur parabola loqui incipiamus, videamus
que quid in inuolucris hæc obscuritatibus-
que lateat inclusum. Homo hic, duorum illo-
rum filiorum pater, quem parabola hodierna
designat, meo quidem iudicio, Pater æter-
nus esse videtur. Hac enim ratione eum quo-
tidie compellamus, *Pater noster, qui es in caelis;*

Duorum inquam, filiorum pater, iusti scilicet,
qui primogenitus est, & peccatoris, qui
iunior ac secundo genitus: primus frugi &
prouidus, alter prodigus & dilapidator. Iste
est magnus ille Pater Abraham, in cuius fam-
ilia duo fratres diuersis plane inter sese
moribus commorantur, Isaac nimirum ob-
sequensissimus, & Ismael idololatra. Ipse est
senex ille Isaac, qui domi geminos alit, aaru-
ra penitus discrepantes, Jacob quidem beni-
gnum & moribus suauissimis, per quem iu-
stus designatur, & Esau prophanum & agre-
stem, qui peccatoris figuram gerit; ambos
scilicet in eodem Ecclesia vtero educatos,

quam nobis fecunda illa Rebecca repræsen-
tat. Ipse est magnus ille Noë, qui in Ecclesia
sua arca, coruos, peccatores nimirum; & co-
lumbas, iustos scilicet, continet. Deniq; ipse
est magnus ille piscator, qui in reti prou-
dentia bonos & malos pisces, homines in-
quam, probos & improbos, in mari mundi
huius, instar piscium, natitantes concludit.
Ipse demum est hic: *Homo quidam, qui habuit
duos filios.*

Videas hic, patrem variis doloribus affi-
ctum, duorum enim tantum filiorum pater est,
& proh dolor! eorum alter improbus est, ac
moribus contraminatissimis, bonorum pro-
fusor ac prodigus. Vere quidem olim sa-
piens dixisse visus est. *Gloria parentis est vir-
tus filiorum:* ac vice versa mihi quoq; dicere
licet,

Vu 2

Figura.

Gen. 2.

Gen. 12.

Gen. 7.

Matth. 13.

Virtus &
honestas

vi a filiorū
est patrum
gloria: *Man. ho. 59.*

Conceptus
præclarus.

Gen. 4.
3. Reg. 11.

2. Reg. 11.

liceat, vitia, dissolutiones, ac sceleratâ filiorū
vitam, parentibus pudorem, amaritudinem,
dolorem, ac denique mortem sæpenuero
aff. ire. Considerate, igitur, Auditores, ac vo-
biscum perpendite, quam afflictione, quo-
ue dolore infelicem hunc patrem par sit affi-
ci, qui non nisi duos filios, cum habeat, co-
mum alterum dissolutum nactus est. O primi
nostri generis auctor, Adam, cum domum ac
familiam tuam diligentius excutias, patrem
plane similem huic nostis, te fuisse compe-
rio: intuenio namq; in familia tua iustum &
innocuum, Abelem scilicet, & simul scarium
& prodigum Cain. Similis quoque tua fuit
conditio, Rex David, atq; eadem p'ane fors:
fuit tibi namque sapientissimus iuxta & pru-
dentissimus filius, Salomon; & alter impro-
bus & prodigus Absolon.

Verum quam multos deinde huiusmodi
parentes vidisti, ô munde! quot filios etiam
prodigos! prodigos inquam, qui luxu, disso-
lutionibus atque impuris vitæ voluptatibus,
exiguo temporis spatio, perdunt & dissipant,
quidquid miseri parentes tot annis tanto-
que labore ac difficultate, ac tanto sudore
pepererunt: qui etiam in quibus nati sunt
domos, ad gulæ abdomini satisfaciendum,
distrahunt ac diuident? Atque ecce egre-
giū, quod huc facere videtur Diogenis Cy-
nici dictum. Cum enim ille quadam die per
urbem incederet, videretque signo appense,
ædes prodigi cuiusdam & alori venales esse,
cauillari incepit ac dicere: *Si eibam te post tã-*

Lib. 4. c. 10.

tam ebrietatem, ades etiam has euomere debere.
Athenzus autem & aliud, priori non infe-
rius, de Cetesippo quodam refert, qui adeo
prodigus & nepos fuit, ut omnibus bonis fa-
cultatibusque dilapidatis, quo voluptatibus
ac gulæ satisfaceret, etiam paterni sepulchri
lapides vendiderit. O prodigalitatem inau-
ditam! Videtisne alciones, propinaces, lur-
cones, quo non vos vestra perducatur inglu-
uies? videtisne ad quamnam inopiam ege-
statemque luxu & abdomen miserum hunc
nostrum prodigum redegerint; ut & porcos
pascere fuerit coactus, & fame propemodum
emortuus; illum inquam, qui tam honestis
natus parentibus tam nobilib; oriundus erat
prosapia.

Non erunt, mihi crede, hæc tripudia, lusus,
munera iactantia, ac quotidiana comesta-
tiones, perpetua aut diuturna ô prodige.
Vide ne tristior aliquando fortuna te affligat,
aut illa, quæ modo læta aridet, vultum a te
auerrat, & ad pauperiem egestatemq; te mi-
serum tãdem compellat. Philosophorum o-
mnium columen Plato, cum adolescentem
quendam bonis & honestis ortum parenti-
bus ac generosa oriundum profapia, cum fa-
cultates bonaq; omnia turpiter dilapidasset,
quadam die frustum panis. fici in angulo
platearum comedentem vidisset, ei illudens
dixit: *Si moderate prandisses melius iam conas-*
ses. Inauere cupiens, quod si meliorem rerum
stuarum rationem habuisset, nunquã ad hanc
calamitatem fuisset redactus.

Refert de alio quodam Philosopho factū
& dictum non ab simile. *Lib. 12. Ve.*
Philosophus dum Agrigentinos iudices superbas
ædes extruere, & gulæ ventrique videret in-
dulgere, iocans dixit: *Agrigentini adificant*
quasi semper victuri, & comedunt quasi semper
morituri.

At equidem longe meliori ratione hoc
de vobis dixerim, ô prodigi, ventris gulæque
mancipia, vestroq; nati abdomini, atque in-
dissolutam vestram viuendi rationem. Vos
luditis, inepititis, dissolutionibus euagami-
ni, & voratis quasi crastina vobis die ex hoc
mundo discedendum foret, cum plures vo-
bis forsitan anni supersint.

Et nunc patres intelligite: miseri inquam
patres enecatis vos ipsos laboribus, ut opes
acquiratis, domos extruitis, pecunias & an-
nua vectigalia coaccruatis, ac sepe cõtingit,
hæc omnia prodigis hæredibus relinqui, qui
vix biennij aut triennij spacio deuorant, dis-
sipant ac dilapidant, quod vos quinquaginta
vix annorum sudore, industriaq; assidua pa-
rauistis. Huius rei ergo venit mihi in memo-
riam præclarum illud Cræteris Thebani Phi-
losophi factum, qui cum, teste Laertio, mor-
dabile Cæ-
ti vicinus testamentum condidisset; omnia rebus Philo-
bona, quæ in prompta pecunia erant, nūmu-
lariis Reipub. in manus tradi voluit, ea tamē
lege, ut si filij futuri essent frugi; & rerū sua-
rum satagētes, eadē illis cõsignarent, sin mi-
nas, denegarent, & in altos vsus cõuerterent.

Simile

De lib. 3. Simile propemodum refert Brusonius, de summo illo duce Phocione, qui cum magnā vim auri, quæ ei offerebatur, repudiasset, aliis vero argentibus, ut si non in usum suum, filiis saltem eam acciperet, dignum se responsum dedit. *Si filius vitam morosq; composuerit, vivet paterna hereditate contentus, si prodigus fuerit: nec hoc argentum suffecerit.*

At tu ô Pater Evangelice; non ita te cum filio gessisti, Phocionem hoc in genere non es imitatus: verū opib; & facultatibus, quas in sudore vultus tui, laborādo assidue, teque ipsum exercendo paraveras, traditis, eidem dissolutionis & luxuriæ habenas laxasti: tantumque abfuit, ut tibi gratias ageret, ac obsecundaret, ut ultro deseruerit, paterna domo profugerit, in regionem longinquam secesserit, in qua substantiam omnemq; facultates, prodige & luxuriose vivendo, voluptatibusque indulgendo, haurita longo tēporis spatio dissipavit: eaq; te ignominia, contumeliaq; ac simul familiam universam affecerit, ut fame extimulante stipem postulauerit ac subules factus fuerit.

III. *Dissipavit omnem substantiam suam vivendo luxuriose cum meretricibus.* Duabus potissimè rationibus filius hic prodigus ad tantam inopiam calamitatemq; devenit, gula scilicet & luxuria ventri scilicet & Veneri indulgendo.

De luxuria hic agamus. *Vivendo luxuriose cum meretricibus.* quos, eheu! prodigos perdidisti infelix luxuria: Fuisisti, quantum colligere quidem datur: & tu ô Samson, de prodigorum numero: paterna enim domo relicta, in nescio quam longinquam regionem profectus, in terram scilicet Philistinorum, ubi amore pellacis Dalilæ irretitus, luxurioseque cum illa vivendo, omnem substantiam, & ipsam deinde vitam consumpsisti, adeo, ut comiseris calamitatisq; deveneris, ut ad pistrinum bestiarum in more fueris compactus: fuisisti & tu prodigus ô Sicheon, cum enim regali sanguine oriundus, & Diaboli amoribus insecutus, eam constupratam abduxisses, simul & vitam & regnum amisisti.

At nullum magis prodigum, aut magis profusum, quam te invenio, ô rex Salomon. Timore enim Dei, nō secus ac domo paterna relicto, atq; in regionem longinquam se-

cedens, summis in deliciis, luxu, voluptatibusq; tot meretricibus stipatus, septingentis scilicet reginis, ac trecentis concubinis, vitam traduxisti, ac demum omnibus divitiis donis perfectionibusq; celestibus, quibus cumulatus eras, dissipatis & profusis, ad eum calamitatis gradum pervenisti, ut idolis victimas immolares. *Cum meretricibus.*

O ingens iuventutis exitium, ac pestem adolescentiæ! *Qui nutrit scortum, perdit substantiam suam, ait sapiens.* Ipsa namq; meretrix hirundinis instar, cum semel homini adhaerescere inceperit, omnem eius sanguinem exlugit, omnes opes facultatesq; exhaurit & elicit; simulq; peltis est, quæ sapientissimos sanctissimosq; viros contagio suo corrumpit. *Præiit mihi namq; Salomon dicens: Vinum & mulieres faciunt apostaturo sapientes.* O sirenes, ô canes, ô lupæ, ô pellices, quot adolescentes optimo nato loco perdidistis, quot domos exhaustis? quot familias evertitis, & infames reddidistis?

Refert in hanc rem Athenæus, nobile illud Græciæ scortum Phrynem, tantas opes divitiarumq; sui corporis enulgarione comparasse, ut civitatis Thebæ, quæ una de numero magnarum Græciæ civitatum erat, muros, iam ab Alexandro Magno dirutos, propriis sumptibus restaurare potuerit, quod a Magistratu ultro, sibi ut liceret postulavit, modo hæc epigraphæ adiungeretur: *Alexandri evertit, Phryne meretrix erexit.* O rem vere portentosam ac pene incredibilem: quot illam lupam domos oportuit evertisse; quot familias expilasse & exhaustis, tantas ut opes accervaret, quo tantum tamq; vastum opus ausa fuerit moliri?

Addit de eodem scorto Plutarchus, eo illam impudentiæ devenisse, ut in templo Apollinis Delphici statuam Veneris ex auro solido dedicare non erubuerit, hæc addita epigraphæ: *Ex Græcorum intemperantiâ, idem & scribit Laertius; sed adiungit insuper Plut. Cratem Philosophum cum quodā tempore hocce templum ingressus esset, hancq; ingentem statuam esset intuitus, dicere coepit: Græcorum de perulatiâ id trophæum erectum est. ecce hic exuvias de prodiga nostra ventura iuxta. Quando vero vos, ô Veneris sta-*

In meretricibus inuehitur.

tuas, vos meretrices, vos Gallia nostrae Phytone & Laidas superbiennes & circumadornatas intuemur, an non dicere, imo exclamare multis cum lachrymis poterimus: Gallorum de petulantia in trophaeum erectum est. Haec auro pictae vestes, haec auro intertexta sylvata, gemmae illae, haec pretiosa conchylii, luxus ille & totius corporis splendor, iuuentutis nostrae sunt spolia, de dissolutionibus adolescentum hoc fixum trophaeum est. Et sane frontibus vestris intor adamantes, & reliquos capitis uniones, hoc epigramma inscriptum geritis, Ex Gallorum imperantia: Integra enim parrimonia, domus bene instructa, cubacula suppellectilib. referta, insumenda forent, antequam vestes haec holosericas, byssinos holce sinus quis compareret. O pestes! o viperas! vos prima prodigo huic exitij causae extitistis. Dissipauit omnem substantiam suam uiuendo luxuriose.

Insignes de prodigalitate conceptus. Insignes de profusione conceptus.

Verum praeter luxuriam & intemperantiam Veneris, nepos hic & prodigus non nisi de epulis conuiuibusque loquebatur. O prodigalitas incomparabilis: id ipsum tu cum homine agis, quod cum Noacho olim vinu: cum enim ille vino inebriatus esset, factum est, ut vereda eius detecta fuerint, turpitudoque toto mundo patuerit: ita & tu, cum hominem nescio quibus voluptatibus inescas & inebrias, nuditatem eius, calamitatem, paupertatemque omnibus omnino mortalibus patefacis. Quod olim Samsoni Dalila, id tu homini: amplexibus enim illa suis eum stringens ad somnum inuitauit, & crines capitis, in quibus omnis eius fortitudo consistebat, detondit. Tu quoque o infida Dalila, in sinu turpium voluptatum reclinatos hosce prodigos ad suauiter dormiendum cum inuitasti, crines & omnem caesariem iis rones, omniaque in quibus coru vis consistit, aufers & refecas.

Exod. 32.

Aaron cum vidisset filios Israel auro & opibus onustos ex Aegypto rediisse, omnes eis opes abstulit, & idola ex eis conuulit. Eadem prorsus prodigalitati agendi ratio est: cum enim filios familias e pueritia excedentes, opibus onustos vider, caute & subdole eas extorquet, ut in idola consentent, ut iis scilicet ad committenda peccata, ad idololatriam, & gulam, & in scorta, quae totidem ferme auti

viculi & idola sunt, aburantur; quo in loquendi genere D. Paulum secutus sum, cum ait: Quorum Deus venter est.

Viuido luxuriose. O profusio, omni supplicio digna, quot tu, obsecro, in orbe superfuitates, & quae non luxu exeraisti? Vltima Aegypti regina Cleopatra tam splendidu & dapale Antonio suo epulum parauit, ut in secundam mensam, referente Plinio, centies sestertium impesum fuerit, id est, calculo nostro septingentae quoquaginta auri librae. O profusionem effusione inque inauditam! Ecce tibi & aliam no minus admirandam. Vitellius proximus ab Othone Rom. Imp. epulas tritariae semper dispertiebat, in ientacula, & prandia, & conas: nec minus singuli apparatus quadringentis millibus nummum constabant. At dignam ingluuie gulaque sua poenam subiit: vix enim Vespasianus Imper. ab exercitu reuanciatus fuit, quin, edacitatis hoc gulaeque potentum, comesta totique ille infamis, iniecto ceruicibus laqueo, veste discissa feminudus in forum vno, inter magna rerum verborumque ludibria, tractus sit.

Non grauior o Regum rex Salomō, post Ethnicos etiam te recensere, & nisi scirem omnia opera tua mysteriis iuisse plenissima libere ausum confiteri, nullum te unquam in mundo profusorem extitisse: de te enim ita scriptura quasi de re inaudita locuta est: Erat. 3. Reg. 4. autem cibus Salomonis per dies singulos XXX. cori simile, & LX. cori farina, X. boues pingues, & XX. boues paucos, & C. arietes. excepta venatione feruorum, caprearum, atque bubalorum & auium altilium. An non hoc vobis luxuriose viuere videretur?

Redeamus iterum ad profanos, & noua profusionu genera enarremus. Cum ad Lucullum Senatorem, Romanorum Praetor postulatum misisset, ut aliquot ei vestes in ludos & spectacula praebere: quamprimum centum millia eiusdem formae & coloris, purpurei scilicet, misit.

Tantus quoque Heliogabali luxus & splendor fuit, ut balnea eius semper rosaceam aquam spirarent, in iisque lauaretur, lampades eius balsamo semper collucetent, in croceostereter strato, & vestes quotidie nouas indueret. Caligula vero nepotinis sumptibus omnium

Philipp. 4.

Sabel. lib. 2.

Pec reg loq fig

Lamp. m Heliog.

omnium prodigiorum ingenia superauit, qui pretiosissimas margaritas aceto liquefactas forberet, conuiuis ex auto panes & obsonia adponeret: de cedris Libanicas fabricaret, gemmaris puppibus, versicoloribus velis, magna thermarum & porticuum & tricliniorum laxitate, magnaque etiam vitium & pomiferarum arborum varietate: denique qui nihil tam efficere concupiscebat quam quod posse effici negaretur.

Porro profusiones has & effusiones effrenatas relinquamus, & ad prodigum nostrum reuertamur, audiamus ut triste suum iter narans singuliat: nisi me mea fallit opinio, veram tui hic, o peccator imaginem contemplor, hæc mutato nomine de te fabula narratur: tu scilicet ille es prodigus, prodigus inquam, quo plures nemo vquam ab hominum memoria opes gratiarum, donorumque celestium diuitias prodegit ac dissipauit. Fare age, casum nobis tuum enarra. imprimis ecquæ illa longinqua est regio, in quam paterina domo relicta, secessisti? peccatum scilicet vere longinqua regio est, & extra anni solisque vias posita, in quam peccator demens & imprudens secedit, & in qua omnes gratias, omnia merita dilapidat ac deoquit, cum voluptatibus adulteratur, & in qua vitiorum porcos pascit. *Abiit in regionem longinquam.* O spiritualis prodige, o infelix peccator, cum Deum deseris, & in vitiorum regionem diuertis, quam longum iter ingrederis, in quam longinquas, proh dolor! terras proficisceris? Longa nempe à peccatoribus salus. Quanta inter gratiam & peccatum, inter cælum ac terram, inter vitam ac mortem, inter capedo, quantaque distantia est? Ipsi Angeli, spiritus inquam, cælo deturbati, licet adeo pernices sint & agiles, cum iam à sex annorum millibus iter hoc ingressi sint: nondum tamen ad domum paternam reuerti sint: aut vllò vquam tempore reuertentur. Cain quoque, Pharaon, diues Epulo infelix hoc iter assumpserunt, ac nondum redierunt. Eheu, quam longum hoc iter est quâ remota regio? Cum miser Adam eiusque coniux Eva cum tota sua familia hanc viâ ingredi præsumissent, adeo aberrarunt & deuiarunt ut quatuor aut quinque iam annorum millibus exitum re-

perire non potuerint: quin & ad hanc usque diem errantes & vagabundi hæsisserunt, nisi ipse clementissimus Deus eos reduxisset. Cogites igitur tecum peccator, vbinam locorū te ille quaesierit? quaesuit te in præsepio in Ægypto, in deserto, in cruce, in sepulchro: in ipsius denique inferorum sedibus proh dolor! an non igitur te in longinquam regionem peccatorum perduxit?

Quos porro casus in hac regione longinqua subijsti o peccator, o prodige! *Dissipauit animam omnem substantiam suam.* Hic status est, hic peccatorum locus in quem te vnicam letale peccatum sæuiat, conijcit: omnibus te gratijs quas cælitus accepisti, denudat, meritis te exuit, omnemque tuam substantiam evertit. Tunc tristis ille tibi ingruit casus quem Christus plorans Ierosolymitanæ ciuitati euenturum prælagit. *Veniens dies in te, & circumdabunt te inimici tui vallo, & conuulsabunt te undique & ad terram prosteruent te, & non relinquent in te lapidem super lapidem.* Sic quoadocunque animam à peccato contigerit superati, non manet in ea lapis super lapidem, gratia super gratiam, domus super domum, omnia collabuntur, sola fundamenta restant, eaque etiam mutila & ruinam minitanti: fides inquam semimortua. Tum fit o Philosopho, *resolutio & que ad materiam primam, vsque ad fidem, vsque ad naturalia.* Hoc nempe est illud, quod Dominus per parabolam de seruo mille talentorum debitore, cuius omnia bona diuendita sunt, designatum voluit: *Iussit enim Dominus eius venditari, & uxorem eius, & filios, & omnia que habebat.* Ira quoque tecum agit o peccator, omnis animæ tuæ supellex eripitur, omnia substantur, nihil est quod crudeles illi ac nefarij lictores, dæmones scilicet infernales, peccato iam commisso, violententer non eripiant. *Dissipauit omnem substantiam suam, admiratione dignum est Auditores,* ecquo modo D. Cyprian. hoc exaggeret, illudque explicando euagetur: *Hæc sunt, inquit, peccata lapsis quod grando frugibus, quod turbulentiâ fidus arboribus, quod armentis pestilens vastitas, quod nauis saua tempestas.* Cum de nauis hic loquor, redit mihi in memoriam, quod olim pauidi illi nauæ Ionæ Prophætæ præstitere: cum n. ingens eos tēpestas inuaderet, ut scab.

Peccatum
regionem
longinquā
significat.

Luc. 19.

Matth. 18.

Cyp. ser. 38.
de lapsis.

Ioan. 2.
Allegoria.

se ab imminente periculo defenderet, nauem exonerarunt, & omnib. quas uehebant mercibus in mare turbidum coniectis, Ionam quoque Prophetam in undas precipitem dederunt. Ad eundem plane modum, cum saua peccati procella animæ ingruerit ipsi demones nauem inanem & vacuam reddunt, ac primo omnes gratiarū, meritorū, omniumq; bene ac recte factorum merces ac thesauros in pelagus, pelagus inquam æternæ damnationis, coniciunt, ac deinde miseram animam eodem deturbant.

Quemadmodum vero magnus ille fluuius Hypanis, licet dulces secum aquas uehat, ubi cum paruo quodam amne commiscetur, dulcorem amittit; & amaritudinem quandam contrahit, ita quoq; anima virtutibus & meritis instar latissimi torrentis abundans, cum enim amara illa peccati uena ac scarurigo in eam sese exonerat, confestim aquæ eius dulcissimæ, in amaras conuertuntur. O infelix peccatum! quantum malitiæ & exitij tecum conuehis. At longe tu infelicioꝝ, o peccator, dum tam benignum patrem deseris, ut in regionem longinquam, adeoq; tibi infortunatam, in qua extrema fame affigeris, in qua omnem tuam substantiam dissipas, in qua tanta tibi accidunt infortunia, secedis? Quobrem expergiscere aliquādo o prodige, expergiscere, aperias tandem aliquando oculos: si ea tua fuit insania: eaq; stultitia, ut iter hoc fueris ingressus, iam reuertendi tempus est: ecce opportuna redeundi occasio se præsentat: ecce, Deus ipse ultro te querit, & te ad sese uocat. Egrede igitur, desere lutulentos hosce fues, desere pellaces illas meretrices: ac patri tuo ad genua ac pedes prociide: illi cum lacrymis, suspirijs ac singultibus: *Pater peccauit in calum & orā te*, In calum inquam, iucundissimam Angelorum societatem, ac suaue illud Beatorum consortium deserendo ut me porcis adiungerem. Peccaui, fateor, coram te, & malum coram te feci, unde grauius supplicia sum commertus: verum adeo misericordiæ tuæ confido, ut certo sciam fore mihi ut ignoscas: tu enim es, qui non desideras mortem aut damnationem peccatoris: tu, inquam, qui adulteros reuuis condemnaſte, tu qui miscellæ Chanaanæ miserus es: tu

denique qui poenitentes Magdalenas in gratiam admittis: itaq; non dubito, quin & mei, inquam, miseri prodigijs miserurus, quædam mea, prohi dolor, fuit calamitas! heu miserum me! quomodo ita me seduci, & fascinari permisi: ita me decipi ac demerari: ut domo tua relicta in hocce infelix desertum secederem, desertum dico in quo omnes fame moriuntur, fame se, gratiarum, quas nobis soles elargiri: mercenarijs ru's & seruis familias (sanctis inquam & Angelis) in summa quiete ac tranquillitate interea uiuentibus? Misere igitur mei Pater æternæ, respice prodigum hunc, conuerte misericordiæ tuæ oculos in hunc Christianorum cœtum, benignitatē tuam omnibus hominib. ostēde: nosque omnes, magna animi contritione ac poenitentia, è regione illa longinqua peccati redeuntes in domum tuam, ubi splendida illa ac festiua cōiuiua parata sunt, & ubi perfecta securitas, & secura tranquillitas est, dignanter admitte: in gloria se cœlestē, ac nullo unquā tempore terminandam: ad quam nos Pater æternus, Filiusq; eius, ac Paraclitus Spiritus sanctus perducere dignentur, Amen.

DOMINICA III. QVADRA- GESIMÆ.

Partitio.

1. *Odia ac prælia Christi & Satana.*
2. *De potentia ac malitia Satana.*
3. *Cur Damon suos obcacet?*
4. *Cur elinguet?*
5. *Cur surdefaciat ad diuitios suos Cacedamon.*

Erat Iesus eiciens demonium, & illud eremutum. Luc. II.

FIGVRA.

IVeundum profecto spectaculum fuit, Auditores, pusillum illum pastorem Dauid, 1. Reg. 7. qui in Iudææ montibus patris sui greges pascebat, continuo in leonem qui onem diripuerat, insurgentem eumque prosternentem, & prædā iam raptam faucibus eripientem, ac baculo effugantem, intueri. An multo iucun-